

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра спорту та фітнесу

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін
у закладах вищої освіти»

Курс:	1
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт
Освітній рівень	другий (магістерський)
Освітня програма:	017.00.04 Тренерська діяльність та спортивна підготовка
Форма проведення:	комбінована
Тривалість проведення:	2 год.
Максимальна кількість балів:	40 балів

Київ – 2024

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін
у закладах вищої освіти»

Форма проведення – комбінована.

Екзаменаційне завдання складається з:

- *тестових запитань* (30 питань), що автоматично, випадковим чином генеруються з банку тестових питань у системі дистанційного навчання Moodle (з перемішуванням варіантів відповідей).

- питання *відкритого типу* (одне питання, складається зі стереотипних, діагностичних та евристичних завдань), яке передбачає вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної та практичної підготовки здобувача освіти і рівень його компетентності з навчальної дисципліни. Питання відкритого типу генерується випадковим чином з банку тестових завдань у системі електронного навчання Moodle

Відповідь на питання відкритого типу студенти дають в усній формі.

Час складання екзамену:

- тестування 30 хвилин (по 1 хвилині на питання);
- питання відкритого типу:
  - 10 хвилин на підготовку;
  - до 10 хвилин на відповідь.

Кількість спроб – 1.

*Екзамен може проводитись дистанційно.

Максимальна кількість балів за екзамен – 40 балів. Критерії оцінювання – розподіл балів: тестові питання з варіантами відповідей – 30 балів (1 питання – 1 бал); питання з відкритим варіантом відповіді – 10 балів.

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання питання з відкритим варіантом відповіді</i>
9 - 10	<i>Відмінний рівень</i> (завдання виконано якісно)
6 – 8	<i>Добрий рівень</i> (завдання виконано якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей)
3 – 5	<i>Задовільний рівень</i> (завдання виконано якісно з середнім показником правильних відповідей)
0 - 2	<i>Незадовільний рівень</i> (завдання не виконано, потребує повторного перескладання)

Оцінка результату екзамену складається з суми балів за результат тестування та відповіді на питання відкритого типу.

Орієнтовний перелік питань до семестрового екзамену:

1. Вкажіть, які прийоми використовують викладачі, що читають лекції, для підсилення їх ефективності.
2. Назвіть прийоми, якими можна підсилити метод демонстрації.
3. Проаналізуйте, за яких умов знання стають фундаментом умінь.
4. Поясніть взаємозв'язок і взаємозалежність між категоріями: знання, вміння, навички в контексті методики викладання у вищій школі.
5. Назвіть, які з завдань методики викладання у вищій школі, на ваш погляд, є найважливішими.
6. Поясніть взаємозв'язок і взаємозалежність між категоріями: вміння та здібності з позицій структури особистості.
7. Назвіть серед актуальних проблем методики викладання у вищій школі, найактуальніші на сучасному етапі розвитку суспільства.
8. Зазначте, при яких умовах методика викладання забезпечує глибину знань.
9. Поясніть, яке значення у навчальній діяльності викладача вищої школи має розуміння взаємозалежності між трьома структурними компонентами особистості: здібностями, вміннями, діяльністю.
10. Поясніть як забезпечити особистісну значущість змісту навчальних дисциплін у ВНЗ.
11. Назвіть критерії, якими слід керуватись у відборі змісту навчальних занять у вищій школі.
12. Запропонуйте оптимальні методи оволодіння основними компонентами змісту освіти.
13. Назвіть прийоми активізації уваги студентів під час лекції.
14. Поясніть, в чому полягає роль першої лекції з нової навчальної дисципліни.
15. Запропонуйте способи внутрішньої мотивації студентів на першій лекції.
16. Назвіть причини, які знижують рівень сприймання та засвоєння студентами інформації викладача на лекції.
17. Опишіть, які прийоми допомагають лектору акцентувати увагу під час лекції на головному.
18. Розробіть план лекції однієї з тем методики викладання дисциплін з фізичного виховання у вищій школі (за власним вибором).
19. Зазначте види лекцій і чим обумовлений їх вибір.
20. Вкажіть, які функції реалізує лекція як форма організації навчання у вищій школі.
21. Охарактеризуйте прийоми, які допомагають зберегти увагу студентів до змісту лекції.
22. Коротко розкрийте роль та сутність ораторських умінь, спрямованих на забезпечення успішності лекції.
23. Опишіть дидактичні цілі та функції практичних занять.
24. Опишіть традиційні та інноваційні практичні заняття у вищій школі.

25. Поясніть, чому необхідне використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій.
26. Зазначте фактори, що сприяють виникненню та формуванню інтересу студентів до змісту практичних занять.
27. Опишіть умови успішного використання ситуативного методу на практичних заняттях.
28. Наведіть приклад, які типові недоліки допускаються викладачами, що проводять у вас практичні заняття.
29. Сформулюйте критерії оцінювання ефективності практичних занять на основі змісту теми.
30. Надайте поради викладачам вищих навчальних закладів щодо підвищення коефіцієнта корисної дії практичного заняття.
31. Дайте пропозиції щодо покращення внутрішньої мотивації студентів до підготовки до практичного заняття.
32. Сформулюйте два проблемних запитання до теми «Методика проведення практичних занять у вищому навчальному закладі».
33. Запропонуйте два-три прийоми активізації уваги студентів та розвитку їх пізнавальної активності на практичному занятті.
34. Розробіть план практичного заняття однієї з тем дисципліни з фізичного виховання.
35. Назвіть основні заходи, які необхідні для того, щоб практичні заняття у ЗВО приносили студенту реальну практичну допомогу.
36. Назвіть основні заходи підвищення мотивації студентів на практичних заняттях у ЗВО, та охарактеризуйте їх.
37. Назвіть основні помилки, які виникають під час проведення практичних занять з методики викладання у ЗВО.
38. Назвіть різновиди педагогічних ситуацій та поясніть різницю між спеціально створеними педагогічними ситуаціями, природними ситуаціями і ситуаціями вибуху.
39. Назвіть типові помилки та недоцільні дії педагога при розв'язанні педагогічних ситуацій.
40. Назвіть спільні та відмінні риси між поняттями «навчальна діяльність» та «виховна діяльність».
41. Обґрунтуйте значення реалізації виховної функції навчального процесу у вищій школі.
42. Розкрийте сутність та значення прийомів виховного впливу у професійній діяльності викладача вищої школи.
43. Сформулюйте 10 власних правил, дотримання яких допоможе вам забезпечувати ефективність виховного впливу на студентів.
44. Назвіть, який взаємозв'язок між вихованням та самовихованням.
45. Поясніть, у чому сутність спонукального етапу самовиховання
46. Вкажіть способи формування інтересу та потреби в самовихованні.
47. Назвіть, які існують проблеми в самовихованні.
48. Поясніть, які методи та прийоми виховання у найбільшій мірі спонукають до самовиховання.

49. Опишіть, у чому полягає роль викладача ВНЗ в організації самовиховання студентів.

50. Назвіть етапи самовиховання та коротко охарактеризуйте кожен з них.

Рекомендована література:

Основна:

1. Джеджула О.М. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник / Вінниця: ВНАУ, 2020. 208 с.
2. Зеленська Л.Д., Золотухіна С.Т., Ворожбіт-Горбатюк В.В. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія та методика викладання у вищій школі». Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. 45с.
3. Теорія та методика викладання фахових дисциплін у ЗВО: навчально-методичний посібник / укладач І. В. Казанжи – Миколаїв : СПД Румянцева, 2018. – 154 с.
4. Філатова Л. С. Педагогічна майстерність : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Харків : ХНПУ, 2021. 90 с

Додаткова:

1. Каплінський В. В. Складові авторитету керівника освітнього закладу/ В. В.Каплінський, Д. В. Терещук//Теоретичні та методичні засади особистісно-професійного розвитку майбутнього вчителя: Матеріали міжнародної науково-практичної інтернет – конференції(м. Вінниця, 26- 27 листопада 2014р.). –Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2014. – С . 68-71.
2. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / В.В Каплінський. – Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. – 224 с.
3. Козак Л. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі / Л.В.Козак // Освітологічний дискурс, 2014. - № 1 (5). – С. 95 – 104.
4. Круцевич Т.Ю. Теорія та методика фізичного виховання. Методика фізичного виховання різних груп населення. Том 1., Том 2. / Н.Є. Пангелова, О.Д. Кривчикова – К.: Олімп. л-ра, 2017. – 448 с.
5. Наконечна Г.М. Формування інноваційного освітнього середовища закладів освіти новітніми засобами навчання та обладнання / Крамаренко І.С., Оберніхіна Н.В. // Наукове мислення. – 2019. – №28. – С. 10-13.
6. Основи педагогічної майстерності : робочий зошит / уклад. : Л. О. Петриченко, О. О. Бабакіна, О. М. Акімова, О. В. Кузнецова та ін.; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2020. – 65 с.
7. Ромащенко І. Науково-дослідницька діяльність студентів як засіб забезпечення якості освіти / І. Ромащенко // Молодь і ринок. – 2014. – № 6 (113). – С. 18 – 21.
8. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі. Методичні рекомендації / В.В. Стинська. – Івано-Франківськ, 2016. – 65 с.

9. Харченко Р. Методика викладання навчальної дисципліни "Фізичне виховання" у закладі вищої освіти / С. Хоменко, А. Красілов, П. Рибалко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2019. – № 5. – С. 183-194.

Екзаменатор:

к.н.ф.в.с., доцент Олександр ЄРЕМЕНКО

Завідувач кафедри:

к.н.ф.в.с., доцент Вікторія БІЛЕЦЬКА